

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 4Asan/24/2020
Identifikačné číslo spisu: 1016202687
Dátum vydania rozhodnutia: 26. apríla 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:1016202687.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a zo sudkyň Mgr. Kristíny Babiakovej a JUDr. Zuzany Šabovej, PhD. (sudkyňa spravodajkyňa), v právnej veci žalobcu: EUROKAPITAL, a. s. so sídlom Ružinovská 3, 821 02 Bratislava, IČO: 36 759 309, právne zastúpený: JUDr. Michal Miškovič - advokátska kancelária s. r. o. so sídlom Palisády 32, 811 06 Bratislava, proti žalovanému: Slovenská inšpekcia životného prostredia - ústredie so sídlom Grösslingová 5, Bratislava o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Číslo: 1394001716/6286-26378/Kaf zo dňa 23.09.2016, v konaní o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/307/2016 - 82 zo dňa 27. augusta 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/307/2016 - 82 zo dňa 27. augusta 2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

I.

Priebeh administratívneho konania

1. Prvostupňový orgán - Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Žilina, odbor inšpekcie ochrany vôd (ďalej aj len prvostupňový orgán, resp. OIOV Žilina) rozhodnutím č.: 1394403016/4547-15633/Gan zo dňa 31.05.2016 (ďalej aj len prvostupňové rozhodnutie) uložil žalobcovi pokutu podľa § 75 ods. 9 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“) za správny delikt podľa § 74 ods. 1 písm. i) vodného zákona, za zaobchádzanie s kalom z čistenia komunálnych odpadových vôd, ktorý je v zmysle ustanovení § 2 písm. aa) vodného zákona znečisťujúcou látkou uvedenou v ZOZNAME I, prílohy č. 1 vodného zákona pod bodom 11.: „Látky, ktoré prispievajú k eutrofizácii najmä dusičnany a fosforečnany“ i s vlastnosťou znečisťujúcich látok uvedenou v bode 12.: „Látky, ktoré majú nepriaznivý účinok na kyslíkovú rovnováhu merateľné chemickou spotrebou kyslíka (CHSK)“, v rozpore s § 39 ods. 2 písm. a), b) a e) vodného zákona.

2. Skutok spočíval v tom, že v dňoch od 28.01.2016 do 05.02.2016 žalobca naviezol kal v množstve cca 450 t na parcely č. KN-C 2625/1 a KN-C 2625/8 v k. ú. T. B. - O. (chránená vodohospodárska oblasť J. S. I.). Navážkou kalu dochádzalo k nekontrolovateľnému a neovládateľnému úniku tekutej zložky znečisťujúcej látky do prostredia súvisiaceho s podzemnou vodou (v zmysle ustanovenia § 3 ods. 3 vodného zákona sú podzemnými vodami definované všetky vody nachádzajúce sa pod povrchom zeme v pásme nasýtenia a v bezprostrednom kontakte s pôdou alebo pôdnym podložíom) s následkom mimoriadneho zhoršenia podzemných vôd podľa § 41 ods. 1 vodného zákona, nakoľko predmetné parcely nie sú nepriepustné, nie sú odolné voči skladovanej látke a nemajú vybudovaný účinný kontrolný systém na včasné zistenie úniku znečisťujúcej látky a žalobca do času vydania rozhodnutia o pokute (31.05.2016) neoznámil OIOV Žilina, že by navážku kalu z čistenia komunálnych odpadových vôd z uvedených parciel odstránil. Pokuta bola uložená vo výške 12 000 €.

3. Žalovaný rozhodnutím č. 1394001716/6286-26378/Kaf zo dňa 23.09.2016 odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne:

- prvostupňový orgán riešil mimoriadne zhoršenie vôd (ďalej len „MZV“) v k. ú. T. B. - O. (chránená vodohospodárska oblasť J. S. I.) na parcelách č. KN-C 2625/1 a KN-C 2625/8, ktoré bolo ohlásené dňa 02.02.2016. Príčinou vzniku MZV bola navážka kalu z čistenia komunálnych odpadových vôd. Na predmetné parcely v dňoch od 28.01.2016 do 05.02.2016 žalobca naviezol kal v množstve cca 450 t;

- touto udalosťou boli naplnené znaky MZV v zmysle § 41 ods. 1 vodného zákona. Kal z čistenia komunálnych odpadových vôd je v zmysle § 2 písm. aa) vodného zákona znečisťujúcou látkou a jeho navážkou dochádzalo k nekontrolovateľnému a neovládateľnému úniku jeho tekutej zložky, znečisťujúcej látky, do prostredia súvisiaceho s podzemnou vodou. Podľa § 41 ods. 4 vodného zákona pôvodcom MZV bol žalobca, nakoľko zaobchádzal so znečisťujúcou látkou v rozpore s ustanoveniami vodného zákona.

4. K námietkam žalobcu v odvolaní žalovaný uviedol:

- k námietke, že predmetnú činnosť žalobca vykonával plne v súlade s platnou legislatívou uviedol, že pre žalobcu nebolo vydané žiadne povolenie, vyjadrenie a ani súhlas na predmetnú činnosť podľa vodného zákona. Pre žalobcu boli vydané povolenia podľa iných právnych predpisov, ktoré ho však neoprávňovali porušovať právne predpisy platné na úseku ochrany vôd pri zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami (ustanovenia § 39 a § 41 vodného zákona);

- žalobca mal vydané povolenie len na uskladnenie odpadu kat. číslo 170504 - zemina a kamenivo, 170506 - výkopová zemina, 100101 - popol, škvára a prach z kotlov a 100102 - popolček z uhlia uvedeného v katalógu odpadov podľa vyhlášky MŽP SR 284/2011 Z. z., ale nie na kal vznikajúci z čistenia komunálnych odpadových vôd;

- stanoviská Štátnej ochrany prírody SR č. j. CHKOKY/71/2014 zo dňa 11.02.2014 a č. j. Správy chránenej krajiny Kysuce 016/2016 zo dňa 13.01.2016 hodnotili projekt „Terénne úpravy T. B. - O.“ len z hľadiska ochrany prírody a krajiny a odporúčali zatrávnenie plôch pôvodnými druhmi tráv a vysadením pôvodnými druhmi stromovej a krovinnej vegetácie, nie je v nich zmienka ani odporúčanie na skladovanie alebo použitie kalu z čistenia odpadových vôd, čo bolo uvedené i v liste Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, Správy chránenej krajiny Kysuce č. j. 82/2016/CHKOKY zo dňa 11.02.2016, v ktorom sa okrem iného uvádzalo, že vo svojich stanoviskách zo dňa 11.02.2014 a 13.01.2016 neriešila navážky kalu z ČOV. Vyššie uvedené skutočnosti potvrdzuje podnet Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, Správy chránenej krajiny Kysuce č. j. 107/2016/CHKOKY zo dňa 11.02.2016, v ktorom žiadala o prešetrenie uskladnenia nepovolených kalov na daných parcelách;

- k projektu „Projekt biologickej rekultivácie územia stavby: Terénne úpravy T. B. - O.“, ktorý v januári 2016 vypracoval W. Š. D. - PIAPS, Žilina žalobca nepredložil žiadne povolenia, súhlasy alebo vyjadrenia k jeho realizácii tak, ako to vyžadovala v súčasnosti platná legislatíva v oblasti životného prostredia. Žalobca predložil len:

o stanovisko Okresného úradu Žilina, pozemkový a lesný odbor č. j. OU ZA-PLO 2016/008147-02/Sá zo dňa 02.02.2016, z ktorého vyplývalo, že predmetný projekt riešil revitalizáciu nepoľnohospodárskej pôdy, ktorá aj po rekultivácii ostane nepoľnohospodárskou pôdou, preto tento projekt nemusel byť schválený orgánom ochrany poľnohospodárskej pôdy,

o stanovisko Národného poľnohospodárskeho a potravinárskeho centra, Výskumného ústavu pôdoznalectva a ochrany pôdy, Regionálne pracovisko VÚPOP Banská Bystrica č. j. 25/2016/2170107 zo dňa 20.01.2016, z ktorého vyplývalo, že predmetný projekt riešil revitalizáciu nepoľnohospodárskej pôdy, ktorá aj po rekultivácii ostane nepoľnohospodárskou pôdou, a preto pôdna služba v tomto prípade odborné stanovisko v zmysle vyhlášky MP SR č. 5208/2004 Z. z. nevydáva,

o odborné stanovisko k použitiu kalov (ostatný odpad č. 19 08 05), vypracované W.. I. T. dňa 18.12.2015 nebolo odborným posudkom v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 126/2004 Z. z., pričom uvedené stanovisko aplikuje na predmetný projekt ustanovenia zákona č. 188/2003 Z. z. o aplikácii čistiarenskeho kalu a dnových sedimentov do pôdy v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon č. 188/2003 Z. z.“), nerešpektuje skutočnosť, že predmetné parcely nie sú poľnohospodárskou pôdou a nerešpektuje povinnosti producenta a odberateľa čistiarenskeho kalu ustanovené cit. zákonom. Ďalej sa opiera o výsledky analýz predmetných kalov z čistenia odpadových vôd realizovaných laboratóriom Severoslovenských kanalizácií a vodovodov a. s. (producent kalov), ktoré nebolo akreditovaným odborným pracoviskom pre oblasť odberov a analýz odpadov (zákon č. 505/2009 Z. z. o akreditácii orgánov posudzovania zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov). W.. I. T. ako spracovateľ odborného stanoviska bol v tomto prípade v „konflikte záujmov“, nakoľko bol v prípade odberu kalov z čistenia odpadových vôd od producenta Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a. s. Žilina zainteresovanou osobou;

- schválená projektová dokumentácia vypracovaná W.. C. P. v 2/2014, na základe ktorej bolo žalobcovi vydané povolenie na užívanie územia rozhodnutím č. j. Výst.229/2014/Ča zo dňa 04.04.2014, podľa ustanovenia § 39b stavebného zákona nepopisuje v žiadnej svojej časti „biologickú rekultiváciu územia“, tak ako to uvádzal žalobca, jej účelom bol návrh terénnych úprav na určenej ploche prostredníctvom zeminy 170504 - zemina a kamenivo a 170506 - výkopová zemina, bez zmienky o použití akéhokoľvek iného odpadu, resp. inej technológie ako mechanického ukladania povolených inertných odpadov 170504 - zemina a kamenivo a 170506 - výkopová zemina, zemín a hornín v rámci navrhovaných terénnych úprav;

- k tvrdeniu, že nešlo o MZV, žalovaný uviedol, že podľa § 62 ods. 3 vodného zákona pri pochybnostiach, či ide o MZV, rozhodne inšpekcia. Inšpekcia vzniknutú udalosť posúdila ako MZV podľa ustanovenia § 41 ods. 1 vodného zákona, keďže kal z čistenia komunálnych odpadových vôd (kat. č. 19 08 05) je podľa § 2 písm. aa) vodného zákona znečisťujúcou látkou, zaradenou podľa ZOZNAMU I, prílohy č. 1 vodného zákona pod bodom ÍL: „Látky, ktoré prispievajú k eutrofizácii najmä dusičnany a fosforečnany“ i s vlastnosťou znečisťujúcich látok uvedenou v bode 12.: „Látky, ktoré majú nepriaznivý účinok na kyslíkovú rovnováhu merateľné chemickou spotrebou kyslíka (CHSK).“ Fyzikálno - chemické vlastnosti tejto znečisťujúcej látky boli preukázané aj autorizovaným rozborom odobratej vzorky, o čom bol žalobca informovaný (Záznam zo zasadania pracovnej skupiny č. j. 2676-4555/72/2016/Gan zo dňa 11.02.2016.);

- podľa § 39 ods. 1 vodného zákona sa za zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami na účely vodného zákona považuje výrobný proces alebo iná činnosť, pri ktorej sa tieto látky vyrábajú, spracúvajú, používajú, prepravujú a skladujú alebo sa s nimi zaobchádza iným spôsobom napríklad ich používaním na pohon motorových vozidiel;

- podľa § 39 ods. 2 vodného zákona je ten, kto zaobchádza so znečisťujúcimi látkami povinný dodržiavať osobitné predpisy, ktoré ustanovujú, za akých podmienok možno s takýmito látkami zaobchádzať z hľadiska ochrany kvality povrchových a podzemných vôd. Ak zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami z hľadiska ochrany vôd neupravujú osobitné predpisy, je ten, kto s takýmito látkami zaobchádza povinný urobiť potrebné opatrenia, aby pri zaobchádzaní s nimi nevníkli do povrchových vôd alebo podzemných vôd alebo neohrozili ich kvalitu. Takýmito opatreniami sú najmä:

- a) umiestňovať stavby a zariadenia, v ktorých sa zaobchádza so znečisťujúcimi látkami tak, aby sa pri mimoriadnych okolnostiach mohlo účinne zabrániť nežiaducemu úniku týchto látok do pôdy, podzemných vôd alebo stokovej siete a aby sa tým zabránilo ich nežiaducemu zmiešaniu s odpadovými vodami alebo vodou z povrchového odtoku,

- b) používať len také zariadenia, technologické postupy alebo iné spôsoby zaobchádzania so znečisťujúcimi látkami, ktoré sú vhodné aj z hľadiska ochrany vôd,

e) vybudovať a riadne prevádzkovať účinné kontrolné systémy na včasné zistenie úniku znečisťujúcich látok, na pravidelné hodnotenie výsledkov sledovania a oznamovať výsledky orgánu štátnej vodnej správy;

- žalobca na základe Zmluvy o dielo zo dňa 07.02.2014 uzavretej medzi obcou T. B. a ním a na základe Zmluvy o vykonaní určených činností na odber a zhodnocovanie odpadov uzatvorenej so subjektom New Green Company, družstvo (člen združenia - HYDROEKOL DK ZDRUŽENIE) zo dňa 25.01.2016 naviezol a uskladnil kal z čistenia odpadových vôd, teda znečisťujúcu látku na plochu, ktorá nebola nepriepustná, nebola odolná voči skladovanej látke a nemala vybudovaný účinný kontrolný systém na včasné zistenie úniku znečisťujúcej látky. Skladovaním kalu došlo k nekontrolovateľnému a neovládateľnému úniku tekutej zložky znečisťujúcej látky do prostredia súvisiaceho s podzemnou vodou, keďže podľa § 3 ods. 3 vodného zákona sú podzemnými vodami definované všetky vody nachádzajúce sa pod povrchom zeme v pásme nasýtenia a v bezprostrednom kontakte s pôdou alebo pôdnym podložím - došlo k naplneniu znakov MZV podľa ustanovenia § 41 ods. 1 vodného zákona;

- podľa § 39 ods. 1 vodného zákona žalobca jednoznačne zaobchádzal so znečisťujúcou látkou (kal z čistenia komunálnych odpadových vôd) a uskladnil ju na mieste, kde sa podľa jeho vyjadrenia realizovala „biologická rekultivácia územia“. Predmetná plocha, na ktorej sa zaobchádzalo so znečisťujúcou látkou, však podľa vodného zákona nebola vybudovaná v súlade s platnou legislatívou na úseku ochrany vôd;

- OIOV Žilina na základe riešenia MZV jednoznačne preukázal, že žalobca prevádzkoval zariadenie (sklad znečisťujúcej látky) v čase, keď vzniklo MZV;

- podľa § 30 ods. 1 vodného zákona je ten, kto vykonáva činnosť, ktorá môže ovplyvniť stav povrchových a podzemných vôd a vodných pomerov povinný vynaložiť potrebné úsilie na ich uchovanie a ochranu;

- pôvodcom MZV môže byť i právnická osoba „realizujúca stavebný projekt“, aj keď v tomto prípade tvrdenie žalobcu, že na predmetnej lokalite realizuje stavebný projekt bolo sporné;

- žalobca na základe Zmluvy o dielo zo dňa 07.02.2014 a Zmluvy o vykonaní určených činností na odber a zhodnocovanie odpadov zo dňa 25.01.2016 i na základe objednávky č. 1/2016/EK/P zo dňa 26.01.2016 uzatvorenej so spol. NEKUTRANSPORT, s.r.o. realizoval navážku a uskladnil kal z čistenia komunálnych odpadových vôd producenta Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s. na parcele KN-C 2625/1 a časti parcely KN-C 2625/8 v k. ú. T. B. v množstve cca 450 t (podľa podkladov Severoslovenských vodární a kanalizácií, a.s.). Žalobca mal v tejto zmluve uvedené, že bola uzavretá za účelom navážky a skladovania určitých druhov odpadu v predmetnej lokalite, avšak nie kalu z čistenia komunálnych odpadových vôd.

- v bode 2.4. Zmluvy o vykonaní určených činností na odber a zhodnocovanie odpadov uzatvorenej so subjektom New Green Company, družstvo (člen združenia - HYDROEKOL DK ZDRUŽENIE) zo dňa 25.01.2016 mal žalobca zakotvenú povinnosť zabezpečiť si právoplatné povolenie alebo rozhodnutie v súvislosti s nakladaním s kalom z čistenia odpadových vôd kat. č. 19 08 05;

- kal z čistenia komunálnych odpadových vôd (kat. č. 19 08 05) je v zmysle § 2 písm. aa) vodného zákona znečisťujúcou látkou a v zmysle § 2 ods. 2 vyhlášky MŽP SR č. 100/2005 Z. z. sú stavbami a zariadeniami, v ktorých sa zaobchádza so znečisťujúcimi látkami i sklady znečisťujúcich látok;

- v dôvodovej správe k vodnému zákonu je jednoznačne uvedené, že prvotnú zodpovednosť za znečistenie vzniknuté pri MZV nesie pôvodca, ktorý znáša aj náklady na odstránenie znečistenia bez ohľadu na to, či potrebné opatrenia vykonal osobne alebo ich vykonal namiesto neho odborne spôsobilé a technicky vybavené osoby;

- pri navážke kalu na plochu, ktorá nevyhovovala ustanoveniam vodného zákona, sa naplnili znaky MZV. V rámci riešenia MZV bolo preukázané, že pôvodcom MZV bol žalobca a preto mu aj boli uložené povinnosti - vykonať bezprostredné opatrenia a opatrenia na odstránenie jeho následkov a uvedenie zasiahnutého miesta, ak je to možné, do pôvodného stavu;

- tvrdenie žalobcu, že mu bolo zo strany OIOV Žilina uložené opatrenie uvedené v protokole z došetrovania MZV č. 2676-3869/72/2016/Gan zo dňa 05.02.2016 v rozpore s vodným zákonom sa nezakladalo na pravde, nakoľko z administratívneho spisu OIOV Žilina vyplynulo, že prvostupňový orgán postupoval v súlade s § 62 ods. 5 vodného zákona a podľa § 41 ods. 4, 5, 6, 8 a 10 vodného zákona v spojitosti s § 6 ods. 4 vyhlášky MŽP SR č. 100/2005 Z. z., keď pôvodcovi MZV, t. j. žalobcovi prikázal vykonať bezprostredné opatrenie na zneškodnenie MZV ako aj opatrenia na

odstránenie škodlivých následkov MZV, pretože len tak bolo možné zmierniť negatívne dôsledky na vodných ekosystémoch;

- zákonosť postupu OIOV Žilina pri riešení MZV a uložení bezprostredných opatrení na zneškodnenie MZV preskúmavala na základe podnetu žalobcu aj Krajská prokuratúra Žilina, ktorá podnet odložila;

- tvrdenie žalobcu, že OIOV Žilina si objednal predmetnú analýzu kalu na posúdenie hodnôt koncentrácie rizikových látok v navezenom kale a že z výsledkov tejto analýzy vyplynulo, že nijaký rizikový prvok v kale nemal vyššiu koncentráciu ako je povolená, je nepravdivé a zavádzajúce. Na základe objednávky OIOV Žilina vykonala spoločnosť INGEO - ENVILAB, s.r.o. Žilina, SNAS reg. No 103/S-008 odber priemernej zmesnej vzorky navezeného kalu, výsledky rozboru jednoznačne potvrdili, že kal uložený v k. ú. T. B. - O., bol podľa ustanovenia § 2 písm. aa) vodného zákona znečisťujúcou látkou; výsledky analýzy vzorky kalu potvrdili, že predmetný kal obsahoval tekutú zložku.

- argument, že OIOV Žilina vychádzal z hlbokého nepochopenia a neznalosti ustanovení zákona č. 188/2003 Z. z., je zavádzajúci. Predmetné parcely KN-C 2625/1 a KN-C 2625/8 boli zapísané na liste vlastníctva č. 815 ako ostatné plochy a ich vlastníkom je obec T. B.. To, že sa nejednalo o poľnohospodársku a lesnú pôdu bolo zrejmé i z uvádzaných stanovísk č. OU ZA-PLO 2016/008147-02/Sá zo dňa 02.02.2016 a č. 25/2016/2170107 zo dňa 20.01.2016, ako i z vyjadrení žalobcu v protokole z došetrovania MZV č. j. 2676-3869/72/2016/Gan zo dňa 05.02.2016 a obsahu jeho odvolania bod 2. cit.: „v pripravovanom stavebnom zámere (vyššie uvedený projekt) sa riešia terénne úpravy územia historicky zdevastovaného nelegálnym vývozom TKO, neorganizovanou ťažbou štrkov a depóniami zemín (obdobie cca posledných 40 rokov)“. Zákon č. 188/2003 Z. z. upravuje podmienky aplikácie čistiarenských kalov len do poľnohospodárskej a lesnej pôdy a v § 17 ods. 2 ustanovuje, že ak pôvodca čistiarenského kalu nezabezpečí zhodnotenie týchto odpadov podľa tohto zákona, postupuje sa podľa osobitného predpisu, t. j. podľa zákona o odpadoch. Povinnosti prevádzkovateľa skládky odpadov sú ustanovené v § 19 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom prevádzkovateľ skládky odpadov je povinný plniť povinnosti aj podľa § 14 (povinnosti držiteľa odpadu), § 17 (povinnosti prevádzkovateľa zariadenia na zhodnocovanie/zneškodňovanie odpadov) a § 24 (účelová finančná rezerva) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Výrobu humusového horizontu pôdy, teda použitie kalu z čistenia komunálnych odpadových vôd, ako „pôdnej pomocnej látky na úpravu vlastností pôdy“ upravuje zákon č. 136/200 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov.

- posudok, ktorý žalobca predložil OIOV Žilina pri riešení MZV bol vypracovaný na základe jeho objednávky a mal slúžiť ako doplnok k projektu TERÉNNE ÚPRAVY KYSUCKÝ LIESKOVEC - RYBNÍKY od W.. C. P. S. W.. I. Y. (prílohou ktorého je projekt rekultivácie od spracovateľa projektu W.. Š. D., G.) z januára 2016. Riešil rozšírenie technickej správy o dopracovanie geotechnických podmienok na predmetnej lokalite, preverenie vplyvov na povrchové a podzemné vody v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách, aj pri umiestnení navážky stabilizovaných kalov z ČOV v rámci terénnych úprav na parcelách KN-C 2625/1, 2628/8, 2625/5, 3166 - ostatné plochy. Posudok vypracovala znalecká organizácia zapísaná v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, ktorý vedie Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky pod evidenčným číslom znaleckej organizácie 900226 so zapísanou špecializáciou na výkon znaleckej činnosti v odbore 370000 Stavebníctvo, v odvetví 370100 Pozemné stavby; 70900 Odhad hodnoty nehnuteľnosti; 371000 Odhad hodnoty stavebných prác. Osoba zodpovedná za výkon znaleckej činnosti (W.. I. L., G.), ani jeden zo zamestnancov (W.. C. O.; W.. L.S. S., G.; W.. R. J.; W.. R. C.; W.. C. N.) a ani riešiteľ znaleckej činnosti (K.. W.. O. O., Q..) nemali špecializáciu v znaleckej činnosti v odbore 25000 Ochrana životného prostredia, resp. v odbore 290000 Poľnohospodárstvo. Uvedená znalecká organizácia a ani jeden z vyššie uvedených zástupcov znaleckej organizácie nebol uvedený v registri geologických oprávnení spracovanom podľa § 8 ods. 2 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov, teda nemal oprávnenie vypracovať hydrogeologický posudok, resp. hodnotiť akúkoľvek stavebnú, či „rekultivačnú činnosť“ z hydrogeologického hľadiska. Riešiteľ tohto Posudku nebral do úvahy platné ustanovenia viacerých zákonov, všeobecne záväzných právnych predpisov a všeobecne známych skutočností. Žalovaný preto nemohol akceptovať tento znalecký posudok v oblasti dotýkajúcej sa výkladu spôsobilosti ohrozenia kvality podzemných vôd v zmysle

zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách navážkou stabilizovaných kalov z ČOV v procese „biologickej rekultivácie“;

· pri rozhodovaní o výške uloženej pokuty prvostupňový orgán prihliadal na charakter znečisťujúcej látky, na jej množstvo uskladnené na predmetnej lokalite, ako aj na samotnú lokalitu, na ktorej došlo k MZV, bolo prihliadané na nerešpektovanie písomných príkazov vydaných OIOV Žilina na odstránenie škodlivých následkov MZV, čím dochádzalo k stálemu ohrozovaniu prostredia súvisiaceho s podzemnou vodou, nekontrolovateľným a neovládateľným únikom tekutej zložky tejto znečisťujúcej látky a preto bola pokuta uložená vo výške 12 000 €, z celkového rozpätia do 165 000 €.

II.

Rozhodnutie správneho súdu

5. Žalobca napadol rozhodnutie žalobou, žalobné námietky boli obsahovo a argumentačne identické ako odvolacie námietky.

6. Tvrdil najmä, že:

· vzniknutá situácia nie je MZV podľa § 41 ods. 1 vodného zákona, nebol preukázaný neovládateľný únik znečisťujúcich látok, ktorý by sa prejavil v prostredí súvisiacom s povrchovou vodou alebo podzemnou vodou zákonom stanoveným spôsobom, toto ustanovenie má na mysli predovšetkým ekologické havárie a nie biologickú rekultiváciu prostredia v rámci realizácie plánovaného a schváleného stavebného projektu;

· podľa § 2 písm. aa) a § 41 ods. 4 vodného zákona sa za pôvodcu MVZ považuje prevádzkovateľ zariadenia, ktorého prevádzkou bolo spôsobené MZV, čo nemôže byť právnická osoba realizujúca stavebný projekt;

· opatrenie, ktoré mu bolo uložené protokolom z došetrenia MZV bolo uložené v rozpore s vodným zákonom a nad jeho rámec, lebo nebol preukázané, že sa jedná o MZV, a pôvodcom MZV nebol žalobca, pretože neprevádzkoval zariadenie, ktoré mohlo a/alebo spôsobilo MZV tak, ako to predpokladá ustanovenie § 41 ods. 4 vodného zákona;

· zákon č. 188/2003 Z. z. nestanovuje, že pri aplikácii kalov do poľnohospodárskej pôdy táto musí byť evidovaná v katastri nehnuteľnosti ako poľnohospodárska pôda alebo lesný pozemok;

· predložený znalecký posudok č. 18/2016 zo dňa 17.02.2016 ukázal, že navezená humusoidná vrstva so zapracovaným kalom z ČOV nemá vplyv na podzemné a povrchové vody, nebol zistený ani akýkoľvek vplyv realizovaných terénnych úprav na povrchové a podzemné vody na lokalite T. B. - O.;

· prvostupňový orgán podal trestné oznámenie vedené OR PZ Čadca konanie ČVS:ORP-69/2-VYS-CA-2016, v tomto konaní bol vypracovaný ďalší znalecký posudok, ktorým bolo preukázané, že látka, ktorú uložil na skládku nijako neinteraguje so životným prostredím, nemá na životné prostredie nijaký vplyv a jej uložením nevzniká na životnom prostredí nijaká škoda.

7. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť, zotrval na odôvodnení napadnutého rozhodnutia, keďže žalobné námietky ktoré boli identické ako námietky voči prvostupňovému rozhodnutiu.

8. Krajský súd v Bratislave (ďalej „správny súd“) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nebolo vydané v súlade so zákonom a je potrebné ho zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

9. Správny súd mal za preukázané, že v dňoch 28.01.2016 až 02.02.2016 žalobca naviezol a uskladnil odpad - kalu z čistenia komunálnych odpadových vôd v rozsahu cca 450 t na pozemky v k. ú. T. B. - O., na ktorých mal vykonať projekt biologickej rekultivácie - terénne úpravy, pričom podľa súhlasu obce T. B. na danú činnosť nemohol použiť predmetnú navezenú odpadovú látku - kal. Nič ho k tomu neoprávňovalo a keď ho tam napriek všetkému naviezol, nemal na to žiadne zodpovedajúce povolenie. Žalobca mal povolenie obce T. B. na skladovanie odpadu zo dňa 16.09.2014 v rozsahu - zemina, kamenivo, výkopová zemina, ale nie kal z čistenia komunálnych odpadových vôd.

10. Žalobca v čase uskutočnenia navážky kalu nemal žiadne relevantné doklady preukazujúce nepriepustnosť podlažia, na ktorom kal uskladnil a ani nemal vybudovaný žiadny kontrolný systém na včasné zistenie úniku znečisťujúcej látky. Zloženie navezeného kalu a jeho označenie za znečisťujúcu

látku vyplýva aj z uskutočnenej analýzy jeho vzorky, ktorú zabezpečil prvostupňový orgán. Žalobca s kalom nakladal, prepravoval a uskladnil ho, z čoho mu vyplývali aj povinnosti z hľadiska ochrany podzemných a povrchových vôd - vykonanie príslušných opatrení zabráňujúcich vzniku možného ohrozenia vôd, pričom žiadne opatrenia neučinil.

11. Žalobcu je dôvodné označiť za pôvodcu MZV, nakoľko realizoval predmetnú činnosť - dovezenie a uskladnenie predmetného odpadu - kalu, a to bez príslušných povolení. Žalobca prevádzkoval stavbu, v dôsledku čoho došlo k MZV, pričom príčinná súvislosť medzi činnosťou žalobcu a MZV je celkom zrejmá.

12. Správny súd sa však nepovažoval za dostatočne preukázaný správny delikt, z ktorého bol žalobca uznaný vinným. V prvostupňovom rozhodnutí bol žalobca uznaný vinným zo spáchania správneho deliktu podľa § 74 ods. 1 písm. i) v spojení s § 39 ods. 2 písm. a), b), e) zákona o vodách, a to tým, že jeho činnosťou - navezenie kalu v dňoch 28.01.2016 až 02.02.2016 v množstve cca 450 t došlo k nekontrolovanému a neovládateľnému úniku tekutej zložky znečisťujúcej látky do prostredia súvisiaceho s podzemnou vodou s následkom mimoriadneho zhoršenia podzemných vôd, pričom predmetné parcely neboli nepriepustné a ani odolné voči skladovanej látke a nebol vybudovaný účinný kontrolný systém na včasné zistenie úniku znečisťujúcej látky.

13. Z vykonaných dôkazov nie je jednoznačne preukázané, že skutočne aj došlo k situácii - nekontrolovanému a neovládateľnému úniku znečisťujúcej látky. Zo žiadnych dôkazov nachádzajúcich sa v administratívnom spise nevyplýva, že by v dôsledku navezenia predmetného odpadu - kalu žalobcom aj reálne došlo k za vinu mu danému následku - nekontrolovanému a neovládateľnému úniku tekutej zložky znečisťujúcej látky do prostredia súvisiaceho s podzemnou vodou s následkom MZV. Ak žalovaný situáciu chcel vyhodnotiť ako MZV, musel preukázať, že v dôsledku predmetnej činnosti žalobcu došlo k úniku tekutej zložky znečisťujúcej látky s následkom zhoršenia podzemných vôd. Takáto skutočnosť však nebola v administratívnom konaní dostatočne preukázaná. Správny súd preto prisvedčil námietke žalobcu o nedostatočne zistenom skutkovom stave veci.

14. Správny súd zaviazal žalovaného riadne zistiť skutkový stav (výpovede svedkov, fotodokumentácia, z ktorých by vyplývalo MZV - v danom rozsahu, resp. inom znečistení napríklad zápach, sfarbenie, spenenie vôd, úhyn rýb), a to v zodpovedajúcom rozsahu na posúdenie veci a vydať nové rozhodnutie, ktoré náležite odôvodní a vysporiada sa v ňom so všetkými pre rozhodnutie podstatnými námietkami vznesenými žalobcom.

III.

Argumentácia účastníkov v kasačnom konaní

15. Proti rozsudku správneho súdu podal žalovaný (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP a žiadal, aby kasačný súd rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie.

16. Kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP, spočívajúci v tom, že rozhodoval miestne nepríslušný súd, sťažovateľ odôvodnil nasledovne:

- podľa § 13 ods. 1 SSP cit: „Miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni, ak tento zákon neustanovuje inak.“;
- v správnom trestaní nejestvuje osobitná úprava miestnej príslušnosti;
- prvostupňový správny orgán má sídlo v Žiline, miestne príslušným na prejednanie bol Krajský súd v Žiline;
- otázku miestnej príslušnosti má súd skúmať v rámci podmienok konania z úradnej moci;
- sťažovateľ vo vyjadrení k žalobe podal námietku miestnej nepríslušnosti, správny súd však žalobu na miestne príslušný súd nepostúpil, ani na námietku v odôvodnení rozsudku nereagoval;
- touto vadou zmätočnosti došlo k nespravodlivému procesu a k porušeniu základných práv účastníka súdneho konania (právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR).

17. Kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP, spočívajúci v nepreskúmateľnosti rozhodnutia pre nedostatok odôvodnenia, sťažovateľ odôvodnil nasledovne:

- jediným dôvodom zrušenia rozhodnutia bolo nepreukázanie znakov „mimoriadneho zhoršenia vôd“;
- správny súd však náležite neodôvodnil, prečo má za to, že „neovládateľný únik znečisťujúcej látky“ nebol preukázaný.

18. Kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP, spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení, sťažovateľ odôvodnil nasledovne:

- správny súd nemá pochybnosti o naplnení znakov skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 74 ods. 1 písm. i) vodného zákona, ku ktorému došlo konaním žalobcu v rozpore s § 39 ods. 2 písm. a), b), c) vodného zákona;
- spornou je skutočnosť, či protiprávnym konaním žalobcu došlo k MZV podľa § 41 ods. 1 vodného zákona, keďže podľa správneho súdu nebol preukázaný „nekontrolovaný a neovládateľný únik znečisťujúcej látky“, ako jedného z definičných znakov MZV;
- sťažovateľ má za to, že k MZV došlo náhlým, nepredvídaným a závažným ohrozením kvality vôd spôsobeným neovládateľným únikom znečisťujúcich látok v prostredí, súvisiacom s povrchovou vodou alebo podzemnou vodou;
- z definičných znakov MZV je zrejmé, že na ich naplnenie postačuje, ak zo situácie vyplynulo ich závažné ohrozenie, nevyžaduje sa reálne zhoršenie kvality vôd, ustanovenia zákona o vodách o ochrane vôd sú koncipované ako preventívne opatrenia na zamedzenie znečistenia a predchádzanie škôd na životnom prostredí;
- správny súd neuviedol výklad pojmu „neovládateľný únik“, ani neuviedol, akým spôsobom má sťažovateľ túto skutočnosť preukázať;
- znečisťujúce látky boli prítomné v rozbere vzorky odobratej z navezeného kalu a sú dôkazom pre naplnenie znakov MZV;
- podľa § 62 ods. 3 druhá veta pri pochybnostiach, či ide o MZV, rozhodne inšpekcia;
- v tomto prípade prvostupňový orgán pri riešení MZV identifikoval skládku odpadov z čistenia odpadových vôd, ktorá nebola vybudovaná v súlade s § 39 vodného zákona, ako možný zdroj ohrozenia kvality podzemnej vody.

19. Žalobca vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žiadal kasačnú sťažnosť zamietnuť. K miestnej príslušnosti uviedol:

- Žalobu podal proti rozhodnutiu žalovaného ako druhostupňového orgánu, jeho sídlom je Bratislava;
- Podľa § 27 ods. 1 SSP, v zmysle ktorého pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy správny súd posúdi i zákonnosť skôr vydaného rozhodnutia, z ktorého preskúmané rozhodnutie vychádza;
- Poukazuje na komentár k SSP (Hanzelová, Rumana, Šingliarová, Wolters Kluwer 2016, str. 69), kde je uvedené, že predmetom súdneho prieskumu zákonnosti je až konečné rozhodnutie, t. j. v tomto prípade rozhodnutie druhého stupňa; podobne v tomto komentári sú na str. 53 uvedené kritériá pri určovaní miestnej príslušnosti, pričom pod bodom 2 je uvedené sídlo žalovaného orgánu, ktorý rozhodoval v druhom stupni.

20. Ohľadom právneho posúdenia veci a dostatočnosti odôvodnenia rozsudku správneho súdu so závermi správneho súdu súhlasil. Poukázal na znalecký posudok zo spisu ČVS:ORP-69/2-VYS-CA-2016, vedenom Okresným riaditeľstvom Policajného zboru, Odborom kriminálnej polície Čadca, ktorým navrhol v žalobe dožiadať. Získal ho až v priebehu konania a predkladá ho. Ide o posudok č. 1/2016 znalca O. C. K., z ktorého o.i. podľa žalobcu vyplýva, že uložený kal negatívne neovplyvnil kvalitu podzemnej vody a na životnom prostredí nevznikla ujma. Ďalej namietal vyhodnotenie, že posudzované parcely nie sú nepriepustné a nie sú odolné voči znečisteniu a tiež uvádzal, že v katastri nehnuteľností nie je pri nich vyznačené, že ide o chránenú vodohospodársku oblasť.

IV.

Posúdenie kasačného súdu

21. Dňa 1. januára 2021 nadobudla účinnosť novela Ústavy Slovenskej republiky, ústavný zákon č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení

neskorších predpisov, ktorou bol zriadený Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (čl. 143 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). K 1. augustu 2021 prevzal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „kasačný súd“) kasačnú agendu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd SR“ alebo „NS SR“) v správnom súdnictve, vrátane prerokúvanej veci (čl. 154g ods. 4, 5 a 6 Ústavy v spojení s § 101e ods. 1 a 2 a § 8a ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). V súlade s rozvrhom práce Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky na rok 2021 bola prerokúvaná vec pridelená náhodným výberom na rozhodnutie senátu 3S a bola v kasačnom konaní vedená pod pôvodnou spisovou značkou.

22. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (§ 443 SSP a § 444 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustná (§ 439 SSP), má predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 SSP a § 57 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP, § 441 SSP a § 453 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

IV. A

K miestnej príslušnosti

23. Kasačný súd sa v prvom rade zaoberal námietkou miestnej príslušnosti. Podľa § 13 ods. 1 SSP cit: „Miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v prvom stupni, ak tento zákon neustanovuje inak.“

24. Treba prisvedčiť sťažovateľovi, že pre posudzovaný prípad nie je relevantné žiadne iné ustanovenie SSP, ktoré by upravovalo miestnu príslušnosť inak. Na veci nič nemení ani skutočnosť, že žalovaným je orgán verejnej správy rozhodujúci v poslednom stupni, ktorý môže mať sídlo v obvode iného krajského súdu. Miestne príslušným súdom je preto správny súd, v obvode ktorého má sídlo prvostupňový správny orgán - Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Žilina, odbor inšpekcie ochrany vôd, a nie druhostupňový orgán, ako tvrdí žalobca. Týmto súdom nie je Krajský súd v Bratislave, ale Krajský súd v Žiline.

25. Miestnu príslušnosť, ako jednu z podmienok konania, je správny súd povinný skúmať z úradnej moci, ako aj na námietku účastníka konania. Z povinnosti správneho súdu skúmať procesné podmienky v ktoromkoľvek štádiu konania (§ 97 SSP) existujú výnimky. Jednou z nich je ohraničenie skúmania procesnej podmienky časovým úsekom, v ktorom sa námietka jej nedostatku musí uplatniť. Takouto podmienkou konania je skúmanie podmienky miestnej príslušnosti (§ 13 ods. 2 a 3 SSP).

26. V prípade vznesenia námietky miestnej nepríslušnosti alebo ak správny súd sám zistí, že nie je daná miestna príslušnosť, postúpi vec uznesením príslušnému správneho súdu podľa § 18 ods. 2 SSP. V prípade nedostatku miestnej príslušnosti nedochádza k zastaveniu konania, ale len k postúpeniu veci inému správneho súdu. Ide preto o odstrániteľný nedostatok podmienky konania.

27. SSP priamo neustanovuje, dokedy musí účastník konania námietku nedostatku miestnej príslušnosti uplatniť. Podľa § 25 SSP cit: „Ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správny súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii.“ Vzhľadom na to sa v správnom súdnom konaní použije § 42 CSP cit: „Ak je námietka miestnej nepríslušnosti nedôvodná alebo ak nie je uplatnená včas, súd na ňu neprihliadne a spor prejedná a rozhodne. Neprihliadnutie na námietku súd odôvodní v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.“

28. Ak bola podaná žaloba na miestne nepríslušnom správneho súde a tento správny súd začal konať vo veci samej, alebo ak rozhodol vo veci samej bez pojednávania, tak už nemôže vysloviť svoju miestnu nepríslušnosť z vlastnej iniciatívy. Ak účastník konania neuplatnil námietku nedostatku miestnej príslušnosti pri prvom úkone, ktorý mu patril (t. j. ak ju neuplatnil vôbec alebo oneskorene), potom už miestnu príslušnosť nemožno skúmať a tento nedostatok je zhojený.

29. Ak účastník konania vznesie námietku miestnej nepríslušnosti a správny súd ju bude považovať za nedôvodnú alebo neuplatnenú včas a vysporiada sa s ňou v rozhodnutí, ktorým sa vec končí, nebráni to účastníkovi konania, ktorý vznesol námietku miestnej nepríslušnosti, aby túto skutočnosť opätovne uviedol v kasačnej sťažnosti a namietal nedostatok miestnej príslušnosti.

30. V súdnej veci sťažovateľ namietal nedostatok miestnej príslušnosti v prvom úkone, ktorý mu patril - vo vyjadrení k žalobe. Správny súd na ňu v konaní nereagoval, ani sa s touto námietkou nevysporiadal vo svojom rozhodnutí.

31. Kasačný súd sa zaoberal posúdením, či táto vada konania a rozhodnutia predstavuje kasačný dôvod na zrušenie rozhodnutia správneho súdu podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP. Podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.“

32. Hoci je nedostatok miestnej príslušnosti odstrániteľným nedostatkom podmienok konania, platí to len za podmienky, že účastník konania včas nevznesie námietku, ktorá by bola dôvodná. Ak účastník konania takúto námietku vznesie, je povinnosťou správneho súdu na ňu reagovať a pokiaľ ju nepovažuje za dôvodnú, náležite to odôvodniť v rozhodnutí.

33. V súdnej veci sa tak neudialo a teda bolo porušené pravidlo zakotvené Ústavou SR, bližšie vymedzené ustanoveniami SSP. Správny súd podľa kasačného súdu nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Toto porušenie je procesnou vadou odôvodňujúcou zrušenie rozhodnutia správneho súdu podľa § 440 ods. 1 písm. f) v spojení s § 462 ods. 1 SSP.

IV. B

K nedostatku odôvodnenia a k nesprávnemu právnemu posúdeniu

34. Hoci dôvodom zrušenia rozhodnutia správneho súdu a vrátenia veci na ďalšie konanie je procesné pochybenie (IV.A), kasačný súd vzhľadom na celkovú dĺžku konania pred správnymi orgánmi aj súdmi, považuje za potrebné rámcovo sa vyjadriť aj k ďalším sťažnostným dôvodom.

35. Kasačný súd nepovažuje odôvodnenie zrušenia rozhodnutia správnych orgánov za dostatočne odôvodnené. Dáva do pozornosti správneho súdu relevantné ustanovenia zákona o vodách, ktoré na vec aplikoval sťažovateľ cit:

§ 74 Správne delikty

(1) Orgán štátnej vodnej správy uloží pokutu právnickej osobe alebo fyzickej osobe-podnikateľovi, ktorá

...

i) porušuje povinnosti ustanovené v § 39 pri zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami,

...

§ 39 Zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami

....

(2) Ten, kto zaobchádza so znečisťujúcimi látkami, je povinný dodržiavať osobitné predpisy, ktoré ustanovujú, za akých podmienok možno s takýmito látkami zaobchádzať z hľadiska ochrany kvality povrchových vôd a podzemných vôd. Ak zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami z hľadiska ochrany vôd neupravujú osobitné predpisy, je ten, kto s takýmito látkami zaobchádza, povinný urobiť potrebné opatrenia, aby pri zaobchádzaní s nimi nevníkli do povrchových vôd alebo do podzemných vôd alebo neohrozili ich kvalitu. Takýmito opatreniami sú najmä:

a) umiestňovať stavby a zariadenia, v ktorých sa zaobchádza so znečisťujúcimi látkami tak, aby sa pri mimoriadnych okolnostiach mohlo účinne zabrániť nežiaducemu úniku týchto látok do pôdy, podzemných vôd alebo do stokovej siete a aby sa tým zabránilo ich nežiaducemu zmiešaniu s odpadovými vodami alebo s vodou z povrchového odtoku,

b) používať len také zariadenia, technologické postupy alebo iné spôsoby zaobchádzania so znečisťujúcimi látkami, ktoré sú vhodné aj z hľadiska ochrany vôd,

c) zabezpečovať prevádzku stavieb a zariadení zamestnancami oboznámenými s osobitnými predpismi, bezpečnostnými predpismi a s podmienkami určenými na zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami z hľadiska ochrany vôd,

....

§ 75 Pokuty

....

(9) Ak nepovoleným vypúšťaním odpadových vôd alebo nedovoleným zaobchádzaním so znečisťujúcimi látkami dôjde k mimoriadnemu zhoršeniu vôd, pokutu možno uložiť do 165 000 eur. Najnižšiu pokutu možno uložiť vo výške najnižšej pokuty pre správny delikt, v dôsledku ktorého došlo k mimoriadnemu zhoršeniu vôd.

....

§ 41 Mimoriadne zhoršenie kvality vôd alebo mimoriadne ohrozenie kvality vôd

(1) Mimoriadne zhoršenie kvality vôd alebo mimoriadne ohrozenie kvality vôd (ďalej len „mimoriadne zhoršenie vôd“) je náhle, nepredvídané a závažné zhoršenie alebo závažné ohrozenie kvality vôd spôsobené vypúšťaním odpadových vôd alebo osobitných vôd bez povolenia alebo spôsobené neovládateľným únikom znečisťujúcich látok, ktoré sa prejavujú najmä zafarbením alebo zápachom vody, tukovým povlakom, vytváraním peny na hladine, výskytom uhynutých rýb alebo výskytom znečisťujúcich látok v prostredí súvisiacom s povrchovou vodou alebo podzemnou vodou.

....

36. Kasačný súd v prvom rade konštatuje, že MZV nie je znakom skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 74 ods. 1 písm. i) zákona o vodách, ktorého sa mal podľa rozhodnutia sťažovateľa dopustiť žalobca. Preukázanie MZV je podmienkou uplatnenia § 75 ods. 9 vodného zákona o uložení sankcie. Správny súd tieto ustanovenia nerozlišoval a teda neaplikoval uvedené právne normy správne.

37. Ďalej kasačný súd zdôrazňuje, že § 41 zákona o vodách nedefinuje MZV len ako reálne zhoršenie kvality vôd, ale aj ako ohrozenie kvality vôd bez nevyhnutnosti následku v podobe zhoršenia. Podľa dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu bolo zámerom zákonodarcu cit: „Vychádzajúc z doterajšej úpravy a z praktických poznatkov sa v tomto paragrafe upravuje základný postup pri mimoriadnom zhoršení alebo ohrození kvality vôd.“ Ďalej dôvodová správa k ust. § 42 vodného zákona, ktorý nadväzuje na § 41, uvádza cit: „Najdôležitejšou zložkou ochrany povrchových vôd a podzemných vôd je prevencia, na ktorú je kladený zvýšený dôraz v predchádzajúcich ustanoveniach.“ Z uvedeného vyplýva, že na naplnenie znakov MZV postačuje preukázanie ohrozenia kvality vôd.

38. Správny súd je preto povinný správne interpretovať uvedené zákonné ustanovenia a závery a skutkové zistenia žalovaného o tom, že:

- inšpekcia posúdila vzniknutú udalosť ako MZV (§ 62 ods. 3 vodného zákona);
 - kal je znečisťujúcou látkou;
 - žalobca zaobchádzal so znečisťujúcou látkou na ploche, ktorá nebola vybudovaná v súlade s legislatívou na úseku ochrany vôd, a nevynaložil potrebné úsilie na ochranu vôd;
 - výsledky analýzy kalu potvrdili, že kal obsahoval tekutú zložku
- a tieto závery vyhodnotiť v kontexte žalobnej argumentácie.

V.

Záver

39. Vzhľadom na uvedené nedostatky kasačný súd rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 462 SSP).

40. V ďalšom konaní správny súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

41. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 463 v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

